

119. A lelki szárazság természetes okai

Énekelve imádkozzuk a 97. számú éneket!:

*Jöjj, Szentlélek Istenünk, add a mennyből érzenünk édességed sugarát!
Jöjj el, jöjj el, jöjj el, jöjj el, jöjj, Szentlélek Istenünk!*

Mosd meg, ami szennyezett, asszúságra hints vizet, orvosold a sebhelyet.

Jöjj el, jöjj el, jöjj el, jöjj el, jöjj, Szentlélek Istenünk! (vagyis szárazságunkra áraszd rá kegyelmedet, szárazságunkban légy velünk!)

A lelki szárazság: az érzékek és a lélek vigasztalásának a hiánya. Az Úristen irgalmából bizonyára megtapasztalhattuk már, hogy a kegyelmi vigasztalások egyrészt megkönnyítik az imát, másrészt pedig elősegítik az imádság gyümölcsét, vagyis az erények gyakorlását. Olyan könnyű ilyenkor imádkozni és a jót tenni! A lelki szárazság idején viszont minden erőfeszítésünk ellenére sem ízlik az ima, illetve nehéz az erények gyakorlása. Csak az akarat mozgat a jóra.

A lelki szárazság tudatos feldolgozása nagyon fontos. Ha tudjuk, hogy mi miért történik, sokkal könnyebb annak az elfogadása. Minden ember szenved, a hívő ember is. A keresztény azonban látja a **szenvedés értelmét**, tudniillik hogy azt **Krisztussal egyesítve felajánlhatjuk a magunk és mások bűneinek az engesztelésére**. Az értelmetlen szenvedés kétszeresen fáj, nemcsak a testnek, hanem a léleknek is. Segít tehát, ha megismerjük a lelki szárazság okait, mert akkor könnyebb azt hordozni, elviselni.

A lelki szárazságnak két nagy eredője van: az egyik, amikor természetes okokból fakad, a másik pedig, amikor természetfeletti okokból. Most nézzük meg, hogy milyen természetes jelenségek okozzák a lelki szárazságot?

I. A természetes eredetű jelenségekből fakadó lelki szárazság

1. A pszichofizikai, vagyis testi-lelki rosszullét

1.1) Valamilyen természetes külső behatás következtében nincs kedvünk az imádsághoz. Elég egy nagyfokú fáradtság, szinte legyőzhetetlen aluszékonyság, amikor az agy eltompul, és nem tud szárnyalni a lélek. Külső fizikai hatásra, például a fullasztó hőségben, amikor az ember alig kap levegőt, bizony nem nagyon tud lelkesedni. Vagy a fogvacogtató hidegben nem könnyű elmélyülten, összeszedetten imádkozni. Végső fokon fizikai alapon jött létre a rossz hangulat, amely akadályozza a lelkes imát. Mindenesetre a tapasztalat azt mutatja, hogy a nehézségek elmúltával a szárazság is elmúlik. A hőséget felváltja az enyhület, a téli hideget a tavasz, a fáradságot vagy éppen a rossz emésztés gyötrelmét kidolgozza a szervezet.

1.2) Persze vannak olyan természetes, testi-lelki vonatkozású jelenségek, amelyek nem múlnak el egykönnyen. Ilyen például a sokáig, hosszú éveken át viselt **betegség**, amely igencsak próbára teszi a türelmünket. Persze az Úristen gondot visel az évek óta ágyban fekvő betegre is. Élete nemcsak lelki szárazságban telik el, hanem sokszor megtapasztalja az Úr vigasztalását is.

1.3) Még fájdalmasabb esemény kedves **hozzátartozóink halála**. Már nem tudja felénk sugározni szemének ragyogását, szívének szeretetét. Iszonyatos hiány tud lenni egy-egy hozzátartozó eltávozása! Lelki szárazságot, sötétséget, sötét éjszakát él meg az ember, amikor ilyen kereszttel látogatja meg az Úr. De szüntelen tudnunk kell: *Az istenszeretőknek minden a javukra szolgál!* (Róm 8,28) Ő majd úgy kanyargatja életünk útjait, hogy ne szűnjön meg a szeretetkapcsolat elhunyt szeretteinkkel, sőt inkább mélyüljön és lelkibbé váljon!

2. A természetes lelki szárazság másik oka a **lelki hűtlenség**. Ez alatt a **bocsánatos bűnöket értjük**, vagyis amikor tudatos mulasztást követünk el, amikor a lélek szabad elhatározással visszatér a tökéletlenségekhez, a rosszhoz, a bűnhöz. Ha a saját hibánkból esünk lelki szárazságba, akkor nem valami váratlan gyengeségről van szó, amelynek elmúltával a lélek azonnal

bűnbánatot tart, és szilárd akarattal feláll, hogy újra gyakorolja az erényeket. A tudatos mulasztásokkal az ember a saját kedvét keresi, a rendetlen vágyait, amikor is egyre több olyan dolog lesz az életében, amelyhez rendetlenül ragaszkodik, önmaga örömét keresi, bár tudja, hogy ez nem tetszik az Úrnak! Alapjában véve apró, kis dolgokról van szó, például:

- a nyelv meg nem fékezéséről, amikor pedig már elhatározta, hogy fegyelmezi a nyelvét,
- a türelmetlenség megengedéséről, pedig már régen elhatározta, hogy törekszik a szeretet gyakorlására,
- az alázat hiányáról, amikor nincs az emberben elég készség, hogy mindenben Istent tegye az élete legelső helyére, azaz magát fontosabbnak tartja a lelki gyakorlatoknál, az Úristenhez való kapcsolódás cselekedeteinél.

A bocsánatos bűn olyan, hogy ha nem küzdünk ellene, akkor erőre kap, követelődik, újra meg újra tért akar nyerni az életünkben. Ekkor az ember elkezd lefelé csúszni. A bocsánatos bűnök nyilván nem adódnak össze egy halálos bűnné, azok még a százegyedik alkalommal is bocsánatos bűnök maradnak. Az ember – mivel nem követett el halálos bűnt – továbbra is a megszentelő kegyelem állapotában él, de a lélek lobogása szürkül minden egyes bocsánatos bűn tudatos elkövetésével. Amikor az ember a teremtményekben meg nem engedett módon keresi az örömét, akkor már nem marad szabad Isten szeretetére, és így egyre jobban a lelki szárazság tölti be az életét.

3. A természetes szárazság harmadik oka a **lelki langyosság, a közömbösség**, vagyis amikor az ember sem a jóval, sem a rosszal nem törődik. A langyos ember olyan, hogy nem is nagyon áll ellene a gonosznak, de nem is nagyon törekszik a jóra. A lelki írók szokták használni ezt a hasonlatot: „Megpihen, mint a disznó a pocsolójában”, és jól érzi magát benne; közömbössé válik.

Maga Jézus ad eligazítást arról, hogy mennyire nem kedves ez előtte: *Bárcsak hideg lennél, vagy forró! De mivel langyos vagy, kiköplek a számból* (Jel 3,16). Ez nagyon fájdalmas, észre térítő, felrázó mondat! Halljuk meg az Úr másik szavát is: *Akiket szeretek, azokat korholom és megfenyítem! Buzdulj fel, és tarts bűnbánatot!* (Jel 3,19).

II. Milyen legyen a magatartásunk a lelki szárazságban?

Ha jobban ismerjük a lelki szárazság természetes okait, ez segít, hogy ne nyugtalankodjunk a szárazság beköszöntésekor! Tehát:

1. Viseljük el a **testi-lelki külső hatásokat!** A bocsánatos bűnöket és a lelki **hütlenségeket** tudatosan kerüljük el! A **közömbösséget** semlegesítsük tüzes lelkűséggel! Szent Pál mondja: *Igyekvésetekben ne lankadjatok, legyetek buzgó lelkűek, tüzes lelkűek!* Az Úr az, *akinek szolgáltok* (Róm 12,11). Tehát amikor az ember tapasztalja magában a szárazságot, az imára való kedvtelenséget, ne ijedjen meg! Próbálja feltérképezni, hogy miből ered az ilyen lelki szárazság! Ha felismerjük, hogy külső körülményektől függ, vagy a mi belső hütlenségünktől, közömbösségünktől, akkor tegyünk arról, hogy azokat elkerüljük!

2. **Gondoljunk a már eddig megtapasztalt szépre és a jóra!** A hideg ellen fűtéssel védekezünk, a meleg ellen pedig hűvös szobába vonulunk. *A hévben maga a Szentlélek lesz hűvös árnyékunk* (vö. Ho. 259,4). Tehát ne hagyjuk, hogy a szárazság győzedelmeskedjék rajtunk, hanem a rossz hangulatot pozitív gondolatokkal győzzük le!

3. Engedjük be a szívünkbe a **Szentírás tanítását**, a kinyilatkoztatás üzenetét! Például: *Nem veszítjük el a bátorságunkat, mert bár a külső ember romlásnak indult bennünk, a belső napról napra megújul. A pillanatnyi könnyű szenvedésünk ugyanis a mennyei dicsőség túlaradó, örök mértékét szerzi meg számunkra. Csak ne a láthatóra, hanem a láthatatlanra szegezzük a tekintetünket! A látható ugyanis ideig tartó, a láthatatlan viszont örök!* (2 Kor 4,16.18)

4. Próbáljuk **megőrizni a reményünket!** Ha a külső körülmények azt eredményezik, hogy *a külső ember romlásnak indult bennünk* (vö. 2 Kor 4,16), akkor is van remény, mert Krisztus legyőzte a bűn büntetését, a szenvedést és a halált. **Csak még várakoznunk kell** a győzelem elérésére, csak még alkalmassá kell lennünk arra a feltámadásra, amelyben Jézus részesít

bennünket! Tehát még csak a felépülés szakaszában vagyunk. Akkor most **indítsuk fel a vágyat**: „Uram, feltámadt Jézusom, szeretnék Veled lenni, bármibe is kerül!” Szent Pál tanítása szerint: A szenvedés pillanatnyi, könnyű, a mennyei dicsőség pedig majd örök lesz. Üzleti befektetésnek is jó: A pillanatnyi, kis áldozatokért elnyerni az örök dicsőséget! Tehát amikor a lélek megérzi a szárazságot, akkor **a jövőre tekintsen!** Szent Pál így mondja: *A láthatatlanra szegezzük a tekintetünket, mert a láthatatlan örök* (vö. 2Kor 4,17.18). **A tekintetnek ez az örök Istenre való szegezése a szemlélődés útja**: Irányítsuk lelkünk tekintetét a láthatatlan, örök Istenre!

5. **Emeljük lelkünket a magasságban lakozó Isten-Atyánkhoz!** Próbáljuk érzékelni emberi mivoltunk nyomorúságait, fáradságunkat, gyengeségeinket! Ebből **a mélységből kiáltsunk az Úrhoz!** (Vö. Zsolt 129,1)

6. Segítségül lehet hívni **a szomjazás** képét is: *Isten után szomjazik a lelkem, az élő Isten után!* (Zsolt 41,3). „Hozzád száll fel a vágyam, Istenem!”

7. **Az éhség** élménye segítségével próbáljuk átélni a lelki szegénységet! Ezek a lelki irányulások – azaz lelkünk szemének, szomjának vagy éhségének Isten felé irányítása – segítenek abban, hogy kimocsanjunk a lelki szárazságból, felfelé irányuljunk, kiemelkedjünk.

8. **Gondoljunk arra, hogy Isten atyai szeretettel hajol le hozzánk!** A lelki szárazságban nemcsak én, a lelki ember küzdök a magam erejével, hogy tekintetemet, szomjúságomat, éhségemet Istenhez irányítsam, hanem Isten is lehajol hozzám! *Maga a Szentlélek tesz tanúságot a lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk! Ha pedig fiai, akkor örökösei is: Istennek örökösei, Krisztusnak pedig társörökösei. Előbb azonban szenvednünk kell vele együtt, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk! Az a véleményem, hogy a jelen szenvedések nem mérhetőek ahhoz a dicsőséghez, amely nyilvánvaló lesz rajtunk. A sóvárgással eltelt természet Isten fiainak megnyilvánulását várja* (Róm 8,16.19). Tehát **Isten-Atyánk** megkönyörül az Ő gyermekein, akik a lélek szárazságában gyötrődnek. Nekünk is mondja: *Te vagy az én szeretett fiam!* (Mt 3,17). Maga **a Szentlélek** tesz tanúságot arról, hogy *mi Isten gyermekei vagyunk!* (Róm 8,16). Kinyilvánítja, kinyilatkoztatja nekünk: „**Nem baj, ha még nem érzed Isten-Atyád szerető cirógatását.** Most elég, ha hiszel Mennyei Atyád jóságában, mert még nem a szemlélés, hanem a hit állapotában élsz (vö. 2 Kor 5,7). Ezért **ébresszük fel a hitet**: „Mennyei Atyám, én elhiszem tanúbizonyságodat, hogy a Te gyermeked vagyok!” A kinyilatkoztató Isten azt is üzeni Szent Pálon keresztül: *Előbb van a szenvedés ideje Krisztussal együtt, hogy azután majd meg is dicsőüljünk Krisztussal együtt* (vö. Róm 8,17). Most megint kicsillámlik „az üzleti szempont”: Ez jó befektetés lesz. Szent Pál ért a dolgokhoz. Azt mondja: *A jelen élet szenvedései nem mérhetőek az eljövendő dicsőséghez, amely nyilvánvalóvá lesz rajtunk* (vö. Róm 8,18). Tehát érdemes elvállalnunk e földi, mulandó élet minden szenvedését, szárazságát! Kissé kisarkított megfogalmazással: „Ez a kis befektetés hatalmas haszonnal jár!” A keresztény ember persze nem nyereszkeskedni akar Istenen, hanem Isten gondolatát akarja elvállalni: Örökre együtt lenni Istennel, még ha ehhez a lelki gyermeki – Isten atyai együttlétünkhöz a szülés fájdalmait nekünk is el kell viselnünk. Tehát a lelki szárazságban legyen számunkra vigasztaló Isten-Atyánk hozzánk állása, amellyel a Szeretetét küldi, a Szentlelket sugározza ránk! Amíg ez be nem teljesedik, addig csak sóvárogjunk Isten gyermekeinek a megnyilvánulása után! Ez a sóvárgás, vágyakozás megint csak kilendít bennünket a kedvtelenségből, felemel Isten-Atyánkhoz, sőt megtapasztalhatjuk – a hitben mindenképpen –, hogy Isten az Ő Szeretetével, Szentlelkével lehajolt hozzánk. Velünk van a szárazságban, a nyári hőségben is.

9. **Gondoljunk arra, hogy Isten a megpróbáltatás tüzeiben tisztítja a lelkünket!** A lelki szárazság megpróbáltatásaival kapcsolatban érdemes szívünkbe táplálni a következő szentírási gondolatot is: *Örüljetek, ha esetleg egy kissé szomorkodnotok is kell a sokféle kísértés miatt, hogy kipróbált hitetek, amely értékesebb a tűzpróbát kiállott veszendő aranyból, dicsőre, dicsőségre és tiszteletre méltó legyen Jézus Krisztus megjelenésekor. Őt, bár nem láttátok, szeretitek; bár most sem látjátok, mégis hisztek benne. De mivel hisztek, ujjonghattok majd a megdicsőültek kimondhatatlan örömeivel, amikor eléritek hitetek célját: lelketek üdvösségét* (1 Pét 1,6.9). Tűzpróba! Ha az aranyat tűzben tisztítják, akkor csodálkozhatunk-e azon, hogy a lelket a megpróbáltatás tüzeiben tisztítja az Úr. A hőség a gyulladási hőfok elérésére segít, amikor majd megszűnik a szárazságom, és végre lángolhat a lelkem! Ha kell, akár összeszorított foggal is, de

még inkább Isten gyermekeinek belső békéjével, megnyugvásával, Isten akaratába való belenyugvásával indítsam fel **a hitet** abban az Istenben, Akit még nem látok. Szent Péter így mondja: *Bár nem láttátok, hisztek benne.* Indítsuk fel **a reményt**: Elérhetjük hitünk célját, lelkünk üdvösségét! Majd indítsuk fel **a szeretetet**: „Bár nem látlak, Uram, de mégis szeretlek!” A *Bölcsesség könyvéből* ugyanezt a tanítást kapjuk: *Az igazak kevés fenytés után nagy jótéteményekben részesülnek, mert Isten próbára tette, és magához méltónak találta őket, mint az aranyat a kohóban, megvizsgálta, és elfogadta őket égőáldozatul* (Bölcs 3,5.6). Itt már egyértelmű tanítást kapunk arról, hogy mi a lelki szárazság célja: **Isten azért tesz próbára bennünket, hogy**

– **magához méltónak találjon!**

– **magához ölelhesse a lelkünket,**

– **elfogadja az életünket és annak áldozatait** égőáldozat gyanánt. Tehát ne nyugtalankodjunk, ha a lelki szárazság gyötrelme kínoz! Nem félünk, mert **van értelme a szenvedésünknek.** Az áldozat Krisztus áldozatával egyesítve **a titokzatos Test lelki előrehaladására szolgál.**

10. **Legyünk hűségesek Istenhez!** Az ószövetségi szentírási könyvből tudjuk, hogy Tóbiás, bár hűséges volt az Úrhoz, mégis megpróbáltatás érte, megvakult. Felesége is csak szidta (vö. Tób 2,10.14). Tóbiás azonban az Úr irgalmába kapaszkodott, és arra hivatkozott, hogy *szentek ivadékai vagyunk* (Tób 4,12). Tehát legyünk hűségesek, ahogyan a szent őseink is kitartottak Isten mellett megpróbáltatásaik ellenére is. Szent Pál azt tanította: *A szenvedés, a szárazságban való megpróbáltatás is a dicsőségünkre szolgál.* Azzal vigasztalt, hogy *pillanatnyi, könnyű szenvedések ezek* (2 Kor 4,17), azaz majd elmúlnak. Mi pedig tudatosítsuk: A lélek szárazságában **a helyes magatartás: a hűség Istenhez.** A régi, szép, értékes napokra visszagondolva, az akkori hűséget felidézve vállaljuk újra a helyállást: „Kitartok, Uram, bármit is élek át a lelki életem folyamán!” Tehát ne ijedjünk meg a lelki szárazságtól, mert mindezeknek **a lelki szárazságoknak az az értelme, hogy Isten nagy kegyelmeket készít a számunkra:** A lelki élet magasabb szintjére hív, a nagyobb szeretetlángolás szintjére. Vagyis amikor Isten küldi a lelki szárazságot, akkor az a biztos előrehaladásunk eszköze lesz. **A lelki szárazság Isten szeretetének a jele!**

II. János Pál a harmadik évezred kezdetére nagyon fontosnak tartotta hangsúlyozni az isteni irgalmasság üzenetét, amelyet Jézus Szent Fausztina nővéren keresztül nyilatkoztatott ki a világnak. Amikor a pápa Krakóban, Fausztina nővér kolostorának közelében 2002. augusztus 17-én felszentelte az Isteni Irgalmasság bazilikáját, akkor a zarándokok lengyelül ezt a kis fohászt énekelték:

Jezu, ufam tobie! – Magyarul így énekelhetjük:

=====

Jé – zu– som, bí – zom Ben – ned!

=====

Jé – zu– som, bí – zom Ben – ned!

=====

Jé – zu– som, bí – zom Ben – ned!

Indítsuk fel azt a bizalmat, amelyet Jézus kér tőlünk. Ő irgalmas hozzánk a szárazságunkban is. Ezt az imát – ugyanúgy, ahogyan a Jézus-imát – újra meg újra imádkozhatjuk, énekelhetjük. Most már nem annyira az Úr irgalmáért esedezünk, ahogyan a lelki élet elején a Jézus-imában

(Uram, Jézus Krisztus, élő Isten Fia, irgalmazz nekem, szegény bűnösnek!), hanem itt a megtapasztalt irgalom újra meg újra történő megéléséről van szó:

Jézusom, bízom benned! – „Bízom a Te irgalmadban!”

Ilyen bizalommal teljes lélekkel, ilyen Isten irgalma iránt érzett bizalommal imádkozzuk újra:

Jézusom, bízom Benned!

Jézusom, bízom Benned!

Jézusom, bízom Benned!

Engedjük, hadd szálljon szívünkben a bizalom egyre szabadabban felfelé az Úrhoz!

Jézusom, bízom Benned!

Jézusom, bízom Benned!

Jézusom, bízom Benned!

Mint a Jézus-imában, itt is együtt van a végtelen irgalom, Jézus irgalmas Szíve, illetve a mi irgalomra rászoruló szívünk.

Bizalommal hívogassuk, kérleljük Istennek ezt az irgalmát!

JÉZUS, MI és a BIZALOM: együtt vagyunk ebben az imában: vagyis együtt vagyunk Jézussal az imában!